

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Режлямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 12 р. ав.
на пів року 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Последное число по 8 кр. ав.

Кацапский попразен.

(Письмо з кругів львівської рускої молодежи.)

Не дуже давний час, коли то страшні громи були посипали ся на др. Ів. Франка за его еретичні слова, висказані при нагоді завязана краювого руского комітету виборчого. Всі обурені на др. Франка народовці доказували, що їм кацапи потрібні лише до виборчого празнику, щоби спільними силами побити ворога, але не думають з кацапами на стало лучити ся а тим менше резигнувати на їх користь з котрого небудь з постулатів українофільства. Хто знає кацапські інстинкти провідника народовців п. Романчука, при котрого українофільстві треба поставити сильно підчеркнений знак запитаня, той від самого початку не міг дати віри такому толкованню. Се був не хвилиний союз, а лише перший ступінь цілої акції, а видержись на него народовці, чим раз більшими кроками будуть перебігали слідуєчі ступні, щоби вигідно засісти на кацапских поверхах.

Найновіші події у Львові доказали явно, що так буде. З рамени «краевого» комітету є у Львові субкомітет, зложений первістно в рівній часті з народовців і москвофілів, а тепер по виїзді зі Львова дра Петрушевича, з 5 кацапів і 4 народовців. Сей комітет мав би бути після слів п. Романчука ареопагом для справ русько-української нації, він мав би бути осею, около котрої крутили би ся всі єї справи, а як вже зі складу комітету видно рішаючий голос в нїм мали би господа Дідицкий, Мончаловский, Павенцкий, Бачинский і другі. А компетенция сего ареопагу мала би розтягати ся не лиш на справи політичні (п. Романчук, не маючи жадної національної програми слушно

думає, що полученє з кацапами в тім можливе), але і на справи чисто літературні, культурні, взагалі на всі справи тикаючі життя нашого народу.

Припадаючі в 1898 році 50-літні роковини знесеня панщини і нашого народного відродженя дали господам нагоду знову виступити перед загал Русинів з проектом. Задумали сі роковини обходити сьвяточно і в тій цілі завязали комітет. До комітету силою самого факту, що они на Руси існують, мусіли ввійти всі господа з краювого комітету виборчого, а властиво члени єго езекутивного комітету, де як ми сконстатували, кацапи мають чисельну більшість. Запрошеня розіслано до ось яких товариств: Народный Домъ, Галицко-руская Матиця, Ставропільській Институтъ, общ-во Качковского, общ. Русскихъ Дамъ, Русское казино, Другъ, Просьвіта, Дністер, Торговля, Зоря, тов. педагогічне, клуб Русинок, Руска Бесіда, Сокіл, Боян, Тов. наукове ім. Шевченка і Академічна громада. Отже до 7 товариств, в котрих у виділах кацапів нема, до 7 чисто кацапских і 4, в котрих у виділах засідають сільно кацапи з некацапами. Хитрі Малороси були певні, що сі товариства виберуть своїми делегатами кацапів. Отже г. Романчук був певний, що его приятелі будуть мали тут більшість поражаючу. І крім Сокола, котрого делегати прийшли з мандатом зірвати всякі зносини з аранжерами сих обходів задля кацапского пятна, витисненого на цілім обході, вислав лише Дністер некацапа дра Кулачковского, а в додатку після потреби змінюючого свій погляд і сїдаючого на такий столець, якого єму до хвилі потреба, дра Савчака. Торговля і Зоря вислали делегатами кацапів, отже аранжерам пакости не зробили.

Так з чисельного зіставленя видко, що

кацапів було далеко більше як народовців они отже з природи річи мусіли бути тут панами, і після свого пляну уложити і перевести програму сьвяткованя. Народовцям, здає ся навіть, передовсім о се ходило, щоби кацапів стягнуло ся як найбільше, бо навіть запросин не підписував Романчук, лише г. Б. Дідицкий. Видно п. Романчук зрозумів, що для публіки, о котру єму тут ходило, більше авторитетною особою єсть г. Дідицкий. Контрастигнував запросини звисний автор словаря правничого др. К. Левіцкий, котрий від своїх процесів о словарь держав ся здалека від публічного життя з дуже розумних причин. В послідних часах вплинув знов на арену політичну в компанії господнів Павенцких і Добрянских.

Натурально, що коли-б молодіж руско-українська навіть і слова заміту не мала сказати від себе про сьвяткованє роковин руско-українскими реакціонерами (так не було, але про те, як сі роковини розуміти і сьвяткувати, була би молодіж могла говорити з ними аж тогди, коли би не було чужих гостей кацапів), то сам факт, що до участі в сьвяткованню просин єї г. Дідицкий і до компанії запрошено кацапів (делегатом Р. Касина був Мончаловский!), мусів молодіж до живого діткнути і до крайности обурити. На явнім засіданню Виділу «Акад. Громади» при участі дуже поважного числа не виділових членів ані один голос не обізва ся за участію в сьвяткованню, а по основній дискусії ухвалено одностайно вислати на руки г. Б. А. Дідицкого заяву, випечатану в 108 числі «Буковини» до перечитаня зборови.

І не лише молодежи ся компанія не подобала ся. В товаристві імени Шевченка всі виділові були дуже невдоволені, що прийде засідати разом з кацапами, але ко-

4)

Думки і пісні

АМВРОЗИЯ МЕТЛИНСКОГО.

Замітки Метлинського

про українсько-руську мову.

(Дальше).

Замітка VIII.

Українсько-руська мова сильна і ніжна, мєльодійна і звучна, чи давно повстала? Певно для своєї молодости не заслужила ще від людей на поважанє...

Коли правопись словено-церковних книг приновлює ся до тої мови; то значить, що мова близька і подібна до неї існувала в часі сьвятих отців, Кирила і Методія, котрі винайшли чи установили для славянських мов азбуку і що сеї мови не лишили апоостоли своєї уваги... справедливость сеї гадки доказана вище.

Коли в мові українсько-руській сходять ся прикмети ріжних і старих говорів, ріжних і старих славянських племен; то значить, що мова та не єсть молодю галузію одної із славянських мов, але що она виросла з ними з загального старого кореня і черпаючи з того кореня разом з ними одні животні соки, розвила ся самостійно, вилеліяна народним житєм, народними обставинами...

На се дає Метлинський кілька доказів, а іменно: що приставка *в* на початку слів з самозвуком *о* (вона місто *оа*) стрічає ся також в мові Полабів і Вендів, котрих давно стерли Німці з лиця землі і в простонародній мові чеській (вотець місто *отец*). Приставка *в* на початку слів з самозвуком *у* (вужо місто *ужо*) задержалась в мові Виндів і Хорватів. Виговір самозвука *ѣ* як остре і (ji) стрічає ся у одного з сербских племен; виговір самозвука *и* не як остре *и* (ji) а як просте *и* (y), можна найти в багато словах мови сербскої. Дальше продовжає Метлинський: «Коли, як приняв Шафарик, славянські мови ріжнили ся вже в часі Кирила і Методія, перекладчиків сьвятого письма на мову званою словено-церковною, то можна прийняти, що українсько-руська мова не зовсім була чужою для тих перекладчиків, инакше, як пояснити сю обставину, що багато слів і граматичних форм українсько-руської мови находимо в мові словено-церковній? Звернемо увагу на граматичні форми спільні одній і другій мові: а) відмінки (падежі) іменників — сынови, сыне, Петре, воле, водо; б) число двійне іменників — очима, плечима; в) четвертий відмінок числа множного годить ся з першим відмінком в одушевлених предметах — воли, корови; д) переміна співзвуків *к, г, х*, перед *ѣ* — о язъцьѣ, о друзѣ, о грѣсьѣ; е) відмінки прикметників — святѣй, о святѣмъ, о святѣй; ф) заіменники — мене, тебе, себе, мя, тя,

ся, ми, ти, си; г) infinitiv-и — пити, ѣсти і т.п.; h) уживанє вєпомагаючого глагола *быть* в 2 ос. одиничного числа, часу теперішного — зробивъ вси, дурень вси і т. д.

Замітне окінченє минушого часу в ріжних славянських мовах. Возьмім прим. глагол *писати*; то буде в словено-церковній мові: — *писа*, в сербській — *писао*, в словацкій — *писау*, в українсько-руській — майже *писав*, в великорускій, чеській, польській — *писалъ*. Яка поступеність віддаленя від м'якого звука полуденно-східних мов! Крім принятого поділу славянських говорів на східні і західні, чи не прийде ся їх ще розділити на північні і полуденні? Північ і полудне, як здає ся, положили замітну печать на житє, характери і мови народів». (25—9).

В девятій замітці.

питає поет, чи українсько-руська мова все була в погорді, чи нею говорили лише ті, що инакше говорити не научили ся, писали тільки ті, що инакше писати не уміли? Поет відповідає:

«Ні! В заповітах наших батьків, в ковчезі нашої слави, в історичних свідочтвах нашої правородности (законнородженности), словом, в наших літописях сильно і часто перебиває ся українсько-руська мова, як би з під кори мови мертвої, сьвятої, словено-церковної... І якже не бути сему? Розсадник нашої православної віри і на-

ли прийшло голосувати над бранем участі, противним показав ся один проф. Грушевський, (на засіданню не було дра Франка), прочі яко джентльмени казали, що не випадає бути нечемними і делегатів не висилати. По рутенській конвенції сего сподівати ся було можна.

Сокіл, в котрім доси українофільство не було в силі перемочи кацапских махінацій, здобув ся на рішуче слово і его делегати ухвалили відчитати ось яку заяву:

«В імені товариства гімнастичного «Сокіл» вибрані відпоручники заявляють:

Товариство не возьме участі в комітеті і в обході у Львові і в цілім краю в р. 1897 50-літнього ювілею знесеня панщини і розбудженя життя народного між галицькими Русинами з причини:

Ініціатива до обходу вийшла від комітету виборчого у Львові, котрий заснован ся в цілі спільного переведеня виборів до ради державної в р. 1897, а до сего комітету належать люди з т. зв. старорускої партії, котрі в публичнім життю, в часописах і видавництвах — заперечують істнованню самостійного руско-українського народу.

В життю політичнім така злука є можлива з практичних względів; иньша річ, коли ходять о обхід сьвят народних.

Сьвятковане таке в спілці з т. зв. старорускою партією і їх товариствами було би можливе лиш тогди, коли би они вирекли ся свого ренегатства і на се дали докази.

Доси се не стало ся, отже ми, руске Сокільство, таке спільне сьвятковане вважаємо за понижене руского народного прапору і протестуємо против такого діла.

Дня 27 мая «Рутенці» ликували по виборчім празнику, зійшли ся вкінці до кацапської хати, щоби відсьвяткувати по-празен з сияючими з радости очима. Отворив собраніє п. Романчук. Крім Громади всі спрошені товариства делегатів повисидали. Зараз по отворенню збору забрав в справі формальній голос п. Лаврівський, справник Сокола і зачав читати свою заяву. Та п. Романчук, боячись, щоби ся заява не попусувала гумору его сердечним другам, відобрав п. Лаврівському голос. Мусів п. Лаврівський відкликати ся аж до збору і показалось, що тут Романчук був більше кацапским, як самі кацапи, бо збір крім двох голосів згодив ся на відчитав заяву.

По відчитанню делегати Сокола Лаврівський і Мороз вийшли з салі. Заява «Громади Акад.» не удостоїла ся тої честі, щоби еї відчитали, бо г. Дідицький го-

ворив, що то гірше написане, як би могли написати радикали.

Дальші наради пішли вже зовсім спокійно. Маленьке інтермецо з інтерпеляцією, чому не запрошено до співучасті товариство сьв. Апостола Павла і з другою, чому не запрошено товариства сьв. апостола Петра не викликало жадної бурі.

В доповненню до повисної дописи треба згадати про наслідки заяви Сокола. Коли делегати Сокола пп. Лаврівський і Мороз, відчитавши свою заяву, вийшли з салі, явив ся голова Сокола п. Нагірний і спротивив ся сему протестови; сказав, що се не протест товариства, лише поодиноких людей, а Сокіл бере участь в комітеті. З сеї причини на явнім засіданню виділу Сокола на і с. м. делегати зажадали, щоби в протоколі прийняти ухвалу з попередного засідання виділу, що їх вибрано делегатами. Більшість не хотіла прийняти сего до протоколу, через що п. Врецьона, заступник голови, зрік ся сего заступництва і вийшов, а всім членів Сокола, обурені поступком Нагірного, зажадали від него, щоби він свою заяву на зборі комітету відкликав у газетах. Внесенє то не пішло під голосованє, бо два москвофіли з виділу вийшли з засідання, повстав заколот, в котрім п. Нагірний зрік ся проводу в товаристві і заявив, що виступає з него. Разом з ним виступив також один нерішучий Русин, що більше хилив ся до москвофілів.

З „Буквини“.

Давидівський процес.

(Дальше.)

Ян Рідль, комендант постерунку жандармерії, Німець з Чех, відповідає ломаною польщиною. Не запрягають его, бо має дисциплінарку по причині над'ужитя оружя. В першій комнаті виборчого льокало був крик. Люди кричали, що покривджено їх в правах. Позаяк галас збільшав ся, Попель приказав Рідлеви опорожнити комнату. Давидівці грозили, що кождому порозбивають голову, хто би віддав голос. Мимо того виборці з кількох громад віддали голоси. Разом з ними увійшли Машталір, Юркевич Микола, Тельга, Зихало і иньші і почали викрикувати: «Ошуканство», так голосно, що чути було аж на улицю. Зихало знов кликав зі двору: — Хочемо пересвідчити ся, що тут діє ся! Тоді розпочало ся вибиванє вікон в комнаті, в котрій урядувала комієня.

Предсідатель: З якої причини покористувались ся оружем?

Рідль: Уважав я, що ситуація грізна.

Предсідатель: Длячого?

Рідль: Бо люди почали тиснути ся до дверей, як би на даний сигнал.

Предсідатель: Чи ви тільки полохали багнетом, чи ужилисье его на правду?

Рідль: Ужив я его дійсно. Машталіра навіть поранив я.

Хлопи влязли наповорот вікнами. Потому відпровадив Рідль Попеля до кухні в кошарах жандармерії і полишив там при дверех жандарма Кіса, а сам пішов на фронт, де кричали хлопи: «Попель покрав папери і ховає ся.» Шукали его навіть на кладовищі. Попель показав ся сам при вікні. Тоді Химчин крикнув: Видати того злодія! Коли жандарми ховають его у себе, то самі є злодіями! Коли селяни увійшли до сїний, то стало ся з такою силою, що один з них Химчин, вліз на карабін жандармови і скалічив ся в ніс. З сїний товпою пішли селяни до канцелярії а Рідль полишив ся в сїнях. Стрілу не чув ніякого, імовірно по причині крику. Вийшовши з сїний на двір, побачив Попеля, як йшов до мурованки. Був покровавлений. — Най мене пан піддержить, не могу йти — сказав лапачом Рідля за рамя. По дорозі спочивав. Тимчасом дігнали его хлопи і Микола Юркевич ударив его в карк колом. Попель упав. Рідля також хтось ударив по плечах. Тоді наблизив ся Мацей Граб; Рідль положив его трупом.

Предсідатель: Для чого застрілили ви пане Граба?

Рідль: Здавало ся мені, що хоче взяти револьвер Попеля і стріляти до мене.

Предсідатель: Коли ви пане відступили Попеля.

Рідль: Тоді, коли мені здавало ся, що Попель вже не живе.

Лікар др. Обтулович потверджує, що Граб мусів бути застрілений в нахиленій позиції. Куля перейшла его на вскрізь.

Що до поповненого в тій хвили «публично-го насильства» Шеремети, то основує ся оно на тім, що Шеремета зловив жандарма за ремінь від карабину і закликав: «Що ви пане робите, за що ви до людей стріляєте» почім відійшов. Шеремета перечить, мов би він ловив за ремінь.

Лія Кіс, жандарм з Давидова, мізеренька і комічна стать, відає трибуналови замашистий поклін войсковий а потому бере «руки по швам» і чекає на питання. Незаприсяжений по причині службового доходженя; говорить як машинка що знає — знає однак дуже мало і що хвиля виручає ся вимівкою: «Не могу знати».

Обжалований Охманський жалує ся, що Кіс бив его кольбою ведучи через огород. На те саме жалує ся і другий обжалований. Третій повідає: «Кіс має на мене злість, бо хотів женити ся там, де я пристав». Кіс слухає тих обжаловань впростований, зимний, нерухомий як яка мумія.

Сьвідок Валентій Гук: Запитано его о нависко. Гук гукнув его так голосно, що предсідатель аж ушмнув его: «Спокійнійше, спокійнійше!» Сьвідок, се «бараба» є добре запитий і плете самі нісенітницї а часом не знає навіть, о що его питають.

«Подалисье до протоколу... зачинає предсідатель. — «Подал» — впадає резолотно Гук. — «Чоловіче, та ще не знаєте о що вас питають». — Конєць кінцем мусіли «відложити» Гука на пізнійше, аж протверезить ся.

Кароль Мазур не присягає, бо є рідним братом двох обжалованих Мазурів. Зізнає трохи відмінно від акту обжалованя. Заперечує правдивість деяких слідчих зізнань. Мазур розказує, що на зборі передвиборчім говорив соціяліст Заранський о нерівности мастку, що хлоп не може шкани вижити а пани будують для коний мармурові стайні.

Оповідав про нашу біду, о тім як ляла ся кров.

Предс.: Яка кров?

Мазур: Та ніби за Польщу...

Предс.: А не говорив що про 1846 рік?

Мазур: Не тямлю. На се треба багато розуму, а я неучений.

Предсідатель: Прецінь! Може що стямилісье?

Мазур: Заранський казав, що треба пнакше завести, як тепер є... То памятаю.

Натан Гінсберг коршмар в Давидові, цікава з психологічного агляду, фігура, нічо для процесу важного не зізнає. Мг би бути Натаном Мудрцем — так філософічно старає ся

шого народного образования — українсько-русский Київ — був і місцем життя наших перших літописців, і як мова життя, українсько-руска мова вривала ся в їх історичні писаня, хоть они передкладали над неї мову, котрої маєстатичні звуки підносили їх до Бога в часі Богослуженя».

Поет замічає, що Лаврентієвський список Несторової літописи міг би доставити нам найбільше українсько-русских слів і виразів, що однак і Пековска літопись була би в дечім незрозуміла без знаня українсько-рускої мови. Тут приходять слова: спровадить, изволить волю (волити волю), гадать, истомний (ізтомить), искрадомъ (крадькома) нарова (норови), кутній, Украина (в значеню пограничної сторони), наймитъ, въ опасѣ, пакость, исполохъ і т. д. В тій же Пековській літописи уживає ся з місто с, в місто у і на оборот; в ній ставить ся після к, г, т, м, р самозвук и як еє і до нині на Україні-Руси вговорює ся (многихъ, гибель, самыхъ, тяхъ, товарыщц, Києвъ) а після ч кладе ся и, як прим. гонци, дѣвци, иѣмци і т. п.

Метлиньський замічає дальше, що не тільки в Малоросії але і в Червоній Русії уживали літописці українсько-рускої мови в своїх творах і наводять на доказ кілька стрічок з т. зв. львівської літописи (XVII в.) Дальше зазначає поет, що мовою українсько-рускою говорили так иньші як і визні класи народа, що она панувала в руских землях, що належали до королівства

польского, що нею говорили також на дворі князів литовских і в знатнійших домах, що в тій мові ведено на Литві дипломатичні переговори і списувано важнійші державні акти (Литовска Метрика), чому й не дивуватись, бо ціле населєне Литви було руске, з вїмкою одної десятої долі населєня литовского. Поет висказує здогад, що і польска мова заняла свої красні прикмети і богатство з українсько-рускої мови, бо в тім часі, коли польскі письменники думали і писали латиньскою мовою, українсько-руска мова була вже вповні образованою.

На тім кінчить Метлиньський свої замітки. Цілю тих заміток не було, як сам признає, висказати всю вагу, все достоїнство і подати всі прикмети українсько-рускої мови, бо се можливе лише в повній граматичі і словари. Поет мав лише на цілі, звернути увагу ученого і неученого Українця на деякі особливости его Слова, для котрих оно заслужило на більше уваги і почитаня. Він вірить, що студії над котрою небудь мовою, що находить ся тепер в могилі забутя, можуть принести багато хісна, багато світлих і прекрасних ідей для фільольогії взагалі тому кінчить: «Коли можемо заховати память хотьби одного з народівців землі і не заховаємо — и аще погибнетъ единый отъ малыхъ сихъ, грѣхъ намъ отъ Бога великій» (стр. 29—35).

(Далі буде.)

відповідати, але ніяк не був би хоробрим Савлом. — Підчас розрухів рад би був знайти мишачу діру, де би сховати ся і що хвиля взивав свою подругу до чим боршого опущеня небезпечного становища, яким була коршма. Вкінці надіючи ся близького нападу на коршму, видав такий розказ: »Сиди коло шинквасу! Всьо видай хто що схоче! Має хто гроші, добре — не має, також добре!« — »Człownik si bał za swoje życie« — усправедливляє ся Натан перед аудиторієм.

Йосифа Екес, жандармска кухарка, капелюхова дама, говорить з тихенька мов 14-літній підліток, хоч вже третій хрестик єї за плечима. Трибунал у неї є »великим«, а свій респект завляє словами: »saŭję ęączki« при виході з салі.

Йосиф Беньковський учитель в Давидові, літ 28, молодець чорножакетовий о темно-оливковім лиці. Подобає потрохи на славного цимбаліста Ріґа, що то звів красну княжну Шімей. Був протоколянтом при актї виборчїм. Зізнаня єго як і попереднього свідка не цікаві.

Рівнож нема нічого замітного в балаканці війта з Черепина Шолки і лєничого Войтіха Кубовича.

В зізнанях послїдного важну ролю відіграє якась на пів мітична статя панї Дзюбакевич, що о всім єго інформувала. Між иньшим сказала єму та панї Дзюба, що Заранський на зборах зробив страшний закид »панам« а то, що їдять »сам сир, яйця і булки«.

Др. Сокаль домагає ся для обжалованих, що зістають на вільній стопі, а не мають з чого жити, денних diet.

О 8 годині вечером розправу відрочено.

Вісти політичні.

Ми вже доносили, що председателі клубів правіці були на аудієнці у цїсаря зараз по закритю Ради державної. »Deutsches Volksblatt« пише, що цїсар не прийняв їх громадно а кожного з осїбна. В сей спосіб уникнено політичної демонстрації а в додатку сам цїсар в своїй відповіді виминув всяку острійшу заяву політичну а висказав лиш загально подяку, причім згадав, що конче треба привернути лад і супокій в Чехах.

Екзекутивний комітет правіці оголосив ся перманентним. Вибрано іменно субкомітет зложений з Яворського, ґр. Дідушицького, дра Кайцля, дра Страньського, бар. Діпавлього, дра Ебенгоха, дра Ферьянчїча і Шустерчїча, котрий в потребі має сходити ся на наради і предпринимати всяку потрібну акцію. »Narodni Listy« уважають, що переговори ґр. Баденього з лібералами будуть надаремними.

По закритю парламенту зійшли ся члени правіці на спільну вечеру, підчас котрої провідники держали промови на темат солідарности правіці. Хотяй пир сей був приватною річю, то мимо сего кореспонденційне бюро розіслало докладне справозданє офіційальне, мов би в готелі »Контінеталь« був сироваджений парламент.

В Чехах мимо всяких перешкод зі сторони властей розростає ся антисемітизм таки на добре. Численні збори і товариства о закрасці антисемітизму стоять на деннім порядку. Днес пише »Deutsches Volksblatt« — знають чеські хлопцї, що они через упливану угоду з Угорщиною, якої бажали би жидівські біржи, мали би станути знов на десять літ невольниками жидівських мільонерів збіжєвих. Товариство »Narod obnova« працює безпереривно і в найближнім часі думає скликати віче, на котрім мають роз'яснити пагубні вплив жидівського елемента на християнське населєнє. Жиди шукають оборонцїв помежи протестантськими пасторами, гофратами і видійшими послами чеськими. Однак так як тепер справа стоїть, було би то великою похибкою кожного політика, бож прецінь він мусить знати усposобленє народу. Дня 23 мая відбули ся антисемітські збори в Раконїц, де мимо зливного дощу явило ся 700 людей і то переважно самих громадєких начальників. На тих зборах по промові др. Роєка обізвали ся голоси: Всї хлопцї мусять бути антисемітами, ели хотять поправити свою долю. В дальших нарадах постановлено оснувати чеський дневник антисемітський.

В послїдних днях ходять вісти о кабинетовій кризі в Берліні. Особливу увагу звертає обставина, що секретар стану Маршаль виїжджає на тримісячний урльоп. Оповідують, що тамтого тиждня в часі войскової паради доручено цїсареві якась письмо. Ледво цїсар прочитав, повернув сейчас до палати і приймає зараз шефа войскового кабинету і бар. Маршалья. На тім послуханю мав Маршаль одержати димісію. Поговорка ся знаходить ще більше імовірности, в виду увільненя Тавша. Уступленя Маршалья домагають ся передовсім бімарківські органи. Димісія Маршалья потягнула би за собою кризіс в цїлім кабинеті, понеже кн. Гоґенльогє солідаризує ся цїлковито з Маршалєм.

У Франції панамска справа порушила знов на хвилю публичну опінію. Слїдство веде Поатвен. Оно їде дуже помало, а тому винна перестарїла процедура карна. З тої причини порушено в сенатї справу реформи карної процедури. Ініціативу до того предприняв Констанс і при тій нагоді остро скритикував панамске слїдство, підчас коли сенатор Беранжер виразно заявив, що в справі тій їде все після закона. На єї голоси відповів Поатвен, що він совістно сповняє євїй обовязок. І дійсно так, бо слиби навіть хотїв поповнити яку неправильність, то не міг би. Слїдство веде ся так публично, як рідко яке иньше. Дневникарі заповняють кабинет Поатвена а кожде переслуханє оголошує ся в дневниках. Мимо того Поатвен не має популярности в парламенті а головно з тої причини, що знищив авреолу Бірдо, того півбожка опортунїзму, а в додатку хоче потягнути до відвїчальности иньшого провідника опортунїзму, Рувїєра. Много політичних другів, тих панів перенятї тревогою о власну шкіру радї би здусити слїдство. Річ певна, що і теперїшне слїдство не буде повне, понеже префектура поліції усунула дискретно з Парижа головного свідка Бастелїца, котрий був льокаєм у Артона і розносив панамїстам гроші і чеки.

У Франції, в місцевости Кармо заложено з великою рекламою, *скляну гуту на соціалістичних основах*. Фабрика ся зробила комплетне фіяско. Не тільки, що не дає ніяких доходів мимо гоїнних дарів з межинародної каси соціалістичної але в додатку робітники жалують ся *horribile dictu* на визик зі сторони соціалістичного заряду і жалї свої оголошують в дневниках. В революційнім таборі запанувала по тій причині велика констернація.

В італійскім парламенті потверджено бюджет на біжучий рік. Міністер фінансів підїє, що прелїмінар уложено як найдокладнійше а доходи перевищують значно дійсні видатки враз з 10 мільонами на Африку і з видатками на розширенє залїзниць і амортизацію.

В Атенах відправлено заупокійне богослужєнє за погібших у війні. В головній ниві уставлено хороший катафалк з саркофагом, покритим вінцями і грецькими прапорами. На богослужєню були присутні всї міністри, члени дипломатії, студенти і великі товпи народа. Почетну сторожу держали інвалїди корпусу Гарібальдого і члени легії фільгельєвської.

Новинки.

— **Загальні збори Рускої Бурси в Дрогобичі** відбудуть ся дня 1 н. ст. липня с. р. в комнатах Руского Касина в Дрогобичі о годині 5½ по полудні. Програма: 1) справозданє функціонарів; 2) провірене рахунків; 3) абсолюторія для уступаючого видїлу; 4) вибір нового видїлу; 5) внесеня видїлу і членів — інструкції для нового видїлу; 6) відклики членів; 7) інтерєляції. — В день зборів відправить ся о годині 7¼ рано літурґія за усонших членів товариства. За видїл: о. Пол. Кмить председатель, о. Ант. Рудницький секретар.

— **Іспит зрілости в рускій гімназії у Львові** відбув ся в днях 31 мая до 5 червня б. р. під проводом ц. к. Директора станисл. гімназії п. І. Керекярта. До іспиту устного приступило 25 учеників публичних і 3 екстерністів. Зрілими з відзначєнем узнано 5 абїтурєнтів, зрілими 15; незрілими 2 (екст.); з 1 предмету позволено поправити по ферїях 6, з тих 1 екст. Свїдоцтва зрілости отримали: Алексєвич Ярослав, Березницький Олександр (з відзнач.), Величко Теофан, Гуґлевич Аркадій, Демцьо Павло (з відзнач.), Дурбак Павло, Кмита Юліян, Лисєк Йосиф, Матвієє Йосиф, (з відзнач.), Пристам Михайло, Прийма Іван, Савчак Ярослав, Савчак Юлії, Саноцький

Володимир, Стефанович Ярослав (з відзн.), Турчманович Тарас, Флякевич Віктор (з відзнач.) Целевич Олег, Шухевич Йосиф і Янович Николай.

— **На загальних зборах товариства »Бережанський Боян«** здав видїл справу зі своєї діяльности за час від послїдних загальних зборів. Концерт підґаєцький принїс товариству 30 злр. чистого доходу. На місце давного голови радника Яворського, що зістав перенесений до Санча, вибрали збори головою дра Андрія Чайковського. Збори заїменовали почетними членами товариства: Миколу Лисєнка, Філярета Колєссу і Віктора Матюка. Грамоти виконає проф. Богд. Лєпкий.

— **Іспити зрілости в Перемишли.** Сєго року приступає до іспиту зрілости в рускій гімназії 29, а в польській 18 абїтурєнтів.

— **Читальня »Просвіти« в Радехові** складає Свїтлому видїлові »Просвіти« у Львові подяку за дарованє книжок до бібліотеки читальні. Немєнше сердечно дякує видїл і ВП. Стеф. Садовському ц. к. поборцеві, Йосиф. Давидовичеві ц. к. контролєрові, Біредкому і Стахурі ц. к. адїюнктам подат., Ів. Цурковському ц. к. адїюнктові суд., др. Васил. Павлюкові і М. Дибайлі за дар чи то в книжках чи в грошевих жертвах на річ читальні. За видїл: о. Із. Давидович преде. і Василь Равлюк секр.

— **В Рогатині засновує ся філія Руского Товариства педагогічного.** Статуту Товариства вже затверджені. Перші загальні збори відбудуть ся 7 червня с. р. Сподїваємо ся, що учительство рогатинського повіту вступить громадно в члєни молодого Товариства. Заразом ушраємо ВП. духовєнство, щоби подало помічну руку змаганям рогатинського учительства. Наша будучність в церкві і школі!

— **Товариство руских женщин в Перемишли** устроєє на горі Замковій дня 6 н. ст. липня фестин з фантовою лєтерєєю на дохід бідної шкільної молодежи рускої. Комітет просить о надєсланє фантів на руки ВП. панї М. Людкєвичєвої (дїм Капітульній) і грошевих жертв на руки ВП. панї З. Цєглиньської (руска гімназія).

— **О. Джулинський з Лапшина** оповіщує, що дня 8 н. ст. мая упокоїв ся в Кудринцях (єп. станїслав.) о. Волод. Ступницький член »Братського Союзу« і ушраєє усїх (181) членів відслужити одну заупокійну Службу Божу за душу покійника. Вкладки одної корони не потреба присллати, бо бл. п. о. Григ. Пирожинський умираючи вдївцем не лишив незаосмотрєних дїтїй, проте всї вкладки одержить вдовиця по бл. п. о. Вол. Ступницькім.

— **Новий видїл в »Сїчі«.** Від одного з Сїчовиків одержуємо слїдуючу дословну вість: Дотєперїшний видїл товариства »Сїч« уступив. В суботу 29 мая відбули ся передвїборчі збори, на них умовили ся що до поставленя кандидатів на голову, заступника голови і членів видїлу. Дня 4 червня в пятницю відтак відбули ся загальні збори, на котрих вибрано: головою Єраста Бурачиньського слухача академ. лїсної, заступником голови: Романа Сембратовича слух прав., до видїлу вибрано: Івана Саноцького слух прав., Ярослава Бурачиньського слух. мед., Мирона Кордубу слух фільоз. Отже до видїлу увійшли знов самі елєменти (неприятні) ненавистні »Дьлу« — длятого готово оно знов написати яку »сїчову штубу«, бо оно завчасу вже мусить пятнувати молодїж, котра не слухає єго покликку і не похваляє єго крутіїств.

— **»Урядова« мова.** Imię: Anna. Wiek: lat ma 2. Stan: dzifcze. Zatrudnienie: przy cуćci. Oznaczenie choroby: nagłowy i wmyoty. Śmierć: nagła. — А тепер на другім бої: Urzond gminy zwala ciało martwy pochować bo naciale żadny przeskody nima bosі urzond naciało patszył i natosi potpisuje. † Iwan Bobrowski wujt.

— **Злоба.** Недалєко театру комедия в Будапєштї найшли робітники дві бляшані пушки. З цікавості запалили їх зміст. Наступила експлозія. Робітники Маєр урвало ліве рамя і три пальці в правій руці, а робітник Мартинович зістав тяжко ранений. Коло театру найдено ще більше таких самих пушок, підложєних якоюсь злобною рукою.

— **Великий пожар вибух в фабриці хемікаліїв Шерінґ в Берліні.** В робітничій шопі заняв ся іменно балєон, наповнений салїтровою кислотою. Горючі хемікалія витворили так страшну убійчу атмосферу, що 10 ратуєчих стражаків від тих визївів тяжко захорувало, а один з них вже вмер в шпиталі.

Торг збіжєвий.

Львів дня 4-го червня: Пшєнїця 7:50 до 7:80 зр.; жито 5:30 до 5:80; ячмінь броварний 5:50 до 6:—; ячмінь папний 4:75 до 5:—; овєс 5:90 до 6:40; ріпак 11:— до 12:—; горох 5:— до 8:—; вика 4:50 до 4:75; насїне льняне — до —; сімя конопельне — до —; бїб — до —; бобик 4:50 до 5:—; грєчка — до —; конюшина червона галицька 25:— до 40:—; шведєка 50:— до 65:—; біла 30:— до 40:—; тїмотка — до —; ганїж — до —; кукуруза стара 5:— до 5:25; нова 5:— до 5:25; хмїль — до —.

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Поїзд	год.	приходить до Львова	Поїзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6:—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	поспішн.	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокала і Ярослава через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом
"	10:35	з Ярослава	"	9:25	до Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	10:45	до Підволочиск і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в свята
"	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
"	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Сколього
"	6:—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від $\frac{1}{5}$ — $\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в повсякденні дні
Ніч			"	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8:—	з Янова від $\frac{1}{5}$ — $\frac{14}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в повсякденні дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокала і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10:—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	11:—	до Підволочиск і Бродів
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом			

Руска справа

в роках **1891—1894**

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а. 3 пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарні Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений на кожний сезон

Магазин конфекції дамскої

порукає завжди наймоднійші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини, Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки, Гальки з наймоднійших матеріялів, дешевше ніж деінде. 151 7—47

Перший християнський

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів до заводої фотографії і для П. аматорів

порукає низше ціну у всіх фірмах краєвих і заграничних.

Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвортною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жадане виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартості апарату) з об'єктивами Voigtlander'a, Steinheil'a, Goerz'a і т. д.

Едмунд Бродковський

Львів, ул. Камінна 3. 126 5—10 (vis à vis школи реальної).

Дмитро Затурский

порукає свою робітню обуви мужескої, жіночої і для дітей

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовлення з провінції залагоджує відвортною поштою. 80 3—10

Люд. Шелігевич

годинникар передтим

Володислав Даєвский

виконує всі роботи входячі в обсяг годинникарства

у Львові, ул. Коперника ч. 8.

заразом удержує склад годинників і zegарів з перворядних фабрик заграничних з гарантією і по уміркованих цінах.

Замовлення з провінції виконує як найточнійше. Направа zegарків і zegарів заразом антиків з 2-літньою гарантією. 154 4—10

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотиждєвник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Ц. к. упр. гал. акц. 10—?

Банк Гіпотечний

переніс

КОНТОРУ ВИМІНИ

і

Відділ депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезаніні власного будинку до льокалю фронтного в партері.

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок бжучий, приймає до переходя папери вартістні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим вглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовим.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9:20, 10:20, 10:70, 11:20, а спеціальність по 12:20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3:—, 3:70, 4:10, 4:90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 36—?

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрасекраційними подають „Дністерови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвиші суми.

Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Дністеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дав як найкористнійші услія і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вклади до опроцентования по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленя агенції в місцевостях де „Дністеръ“ не є заступлений, приймають ся. (39—?)